Shri Kumarswami Mahavidyalaya, Ausa

Department of Library

SRTMU, Nanded.

B.Com. Third Year

5th Semester Examination

November/December 2025

Question Papers

This question paper contains 2 printed pages]

EA—79—2025

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (Third Year) (Fifth Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2025

HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

BC-5.4-B

(Management)

(Monday, 24-11-2025) **Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.**

Time—3 *Hours* *Maximum Marks*—75

N.B. :— (*i*) Q. No. **1** is compulsory.

प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.

(*ii*) Figures to the right indicate full marks.

उजवीकडे अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. Explain the functions of HRM. 20

मानव संसाधन व्यवस्थापनाची कार्य स्पष्ट करा.

2. What is meant by Human Resource Planning ? What are its advantages ? 15

मानव संसाधन नियोजन म्हणजे काय ? त्याचे फायदे काय आहेत ?

Or/किंवा

Write in detail the objectives of HRM.

मानव संसाधन व्यवस्थापनाची उद्दिष्टे सविस्तर लिहा.

3. Explain the selection process. 15

निवड प्रक्रिया स्पष्ट करा.

Or/किंवा

Explain the factors affecting recruitment.

भरतीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

P.T.O.

4. Explain the objectives of wages and salary administration. 15

वेतन आणि पगार प्रशासनाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

Or/किंवा

Explain the process of performance appraisal.

कामगिरी मुल्यांकनाची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

5. Write short notes on (any *two*) : 10

(*a*) Benefits of performance of appraisal

(*b*) Role of HR manager

(*c*) Job design

(*d*) Concept of wages and salary.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही **दोन**) :

(*a*) कामगिरी मुल्यांकनाचे फायदे

(*b*) मानव संसाधन व्यवस्थापकाची भूमिका

(*c*) जॉब डिझाइन

(*d*) वेतन आणि पगाराची संकल्पना.

This question paper contains 2 printed pages]

EA—61—2025

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (Third Year) (Fifth Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2025

AUDITING-I

(BC-5.3)

(Wednesday, 19-11-2025) **Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.**

Time—3 Hours *Maximum Marks—75*

N.B. :— (*i*) Q. No. 1 is compulsory.

प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.

(*ii*) Attempt *all* questions.

सर्व प्रश्न सोडवा.

1. What is meant by audit ? Explain in detail the inherent limitations of Audit. 20

अंकेक्षण म्हणजे काय आणि अंकेक्षणाच्या नटाकता येणाऱ्या मर्यादा सविस्तर स्पष्ट करा.

2. Define independent audit and explain features of independent audit. 15

स्वतंत्र अंकेक्षण परिभाषित करा आणि स्वतंत्र अंकेक्षणाचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Or/किंवा

What is meant by audit evidence ? Give the explanation of types of evidence.

अंकेक्षण पुराव्याचा अर्थ काय आहे ? अंकेक्षण पुराव्याच्या प्रकाराचे स्पष्टीकरण द्या.

3. What is the company auditor ? Explain the qualification and disqualification of the company auditor. 15

कंपनी अंकेक्षक काय आहे ? कंपनी अंकेक्षकाची पात्रता व अपात्रता स्पष्ट करा.

P.T.O.

Or/किंवा

What is audit planning ? Which factors to be considered while making audit planning ?

अंकेक्षण नियोजन म्हणजे काय ? अंकेक्षण नियोजन करताना कोणते घटक विचारात घेतले जातात ?

4. Explain the auditor's duties and responsibilities in respect of fraud and error. 15

फसवणूक आणि त्रुटीच्या संदर्भात अंकेक्षकाची कर्तव्य आणि जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा.

Or/किंवा

What is Error ? Explain the various types of error.

चुका म्हणजे काय ? चुकांचे वेगवेगळे प्रकार स्पष्ट करा.

5. Write short notes on (any *two*) : 10

(*a*) Auditing *vs.* Accounting

(*b*) Primary objectives of auditing

(*c*) Audit sampling

(*d*) Audit notebook.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

(*a*) अंकेक्षण बनाम लेखाकर्म

(*b*) अंकेक्षणाचे मुख्य उद्देश्य

(*c*) अंकेक्षण नमुना

(*d*) अंकेक्षण नोंदवही.

ग्रंथालय
औसा जि. लातूर

This question paper contains 24 printed pages]

EA—47—2025

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (Third Semester) (Fifth Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2025

ADVANCED ACCOUNTING-I

B.C. 5.1

(Friday, 14-11-2025) **Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.**

Time—3 Hours *Maximum Marks—75*

N.B. :— (*i*) Question No. 1 is compulsory.

(*ii*) Attempt *all* questions.

(*iii*) Use of simple, non-programmable calculator is allowed.

(*i*) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.

(*ii*) सर्व प्रश्न सोडवा.

(*iii*) प्रोग्रॅम भरता न येणारा साधा कॅलक्युलेटर वापरण्यास परवानगी आहे.

1. The following are the Balances of Savita Hotel on 31st Dec. 2023. 20

P.T.O.

X315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FC

श्री कुमारस्वामी महाविद्यालय ग्रंथालय औसा जि. लातूर

Trial Balance

Particulars	Amount
Authorised and Issued Capital	6,40,000
Land and Building	4,00,000
Machinery	2,00,000
Furniture	40,000
Glass and Plate	8,000
Linen	4,000
Cutlery and Plate	4,000
Rates, Taxes and Insurance	10,000
Insurance	2,000
Salary	32,000
Wages	48,000
Cash at Bank	12,800
Cash in Hand	8,000
Stock on 1st Jan, 2023	
Wine	8,000
Spirit	4,000
Beer	8,000
Mineral	4,000
Cigar	1,600

X315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FC

S. Provision and Stores	8,000
Coal	2,400
Purchases :	
Meat	12,000
Fish and Pigs	12,000
Poultry	4,000
S. Provision	24,000
Wine	12,000
Spirit	10,000
Beers	6,000
Minerals	4,800
Cigar	2,400
Laundry	4,800
Audit	1,600
Coal and Gas	9,600
Lighting	4,800
General Exp.	7,200

P.T.O.

Sales :	
Wine	16,000
Spirits	10,000
Beer	12,000
Mineral	8,000
Cigar	2,800
Charges (Income) :	
Meal	1,52,000
Rooms	60,000
Room Freshner and other facility	4,000
Washing Charges	1,200
Depreciation :	
Premises	1,600
Furniture	2,400
Glass	3,200
Linen	1,600
Cutlery and Plates	1,200
Visitors A/c	24,000
S. Creditors	48,000

ग्रंथालय

Adjustment :

(1) Closing stock :

Wines ₹ 4,000, Spirits ₹ 4,000, Beer ₹ 2,000, Mineral ₹ 800, Cigar ₹ 1,200, S. Pro. and Stores ₹ 4,000, Coal ₹ 1,600.

(2) Outstanding wages ₹ 4,000 and salary ₹ 3,000.

(3) Prepaid insurance ₹ 500

Prepare final account of Hotel Savita for the year ended 31st Dec. 2023.

खाली दिलेल्या सविता हॉटेल लि. च्या 31 डिसेंबर 2023 रोजीच्या तेरीज पत्रका आहे :

तेरीज पत्रक

तपशील	₹
अधिकृत व विक्री केलेले भाग भांडवळ	6,40,000
भूमी आणि इमारत	4,00,000
यंत्र सामग्री	2,00,000
उपस्कर	40,000
काचेची आणि भांडी	8,000
लिनन	4,000
बशा आणि ताटे	4,000
दर आणि कर विमा	10,000
विमा	2,000
वेतन	32,000
मजूरी	48,000
बँकेतील रोख	12,800
हस्तातील रोख	8,000

P.T.O.

X315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FC

श्री कुमारस्वामी महाविद्यालय ग्रंथालय औसा जि. लातूर

स्कंध 1 जानेवारी 2023 :	
वाईन	8,000
दारू	4,000
बिअर	8,000
खनिज	4,000
सिगरेट	1,600
तरतुदी आणि भांडार	8,000
कोळसा	2,400
खरेदी :	
मटन	12,000
मासे	12,000
कोंबड्या	4,000
तरतुदी आणि भांडार	24,000
वाईन	12,000
दारू	10,000
बिअर	6,000
खनिज	4,800
सिगरेट	2,400
लॉन्ड्री खर्च	4,800
अंकेक्षण	1,600
कोळसा आणि गॅस	9,600
विद्युत लाईट	4,800
सामान्य खर्च	7,200

X315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FC

Adjustment :

(1) Closing stock :

Wines ₹ 4,000, Spirits ₹ 4,000, Beer ₹ 2,000, Mineral ₹ 800, Cigar ₹ 1,200, S. Pro. and Stores ₹ 4,000, Coal ₹ 1,600.

(2) Outstanding wages ₹ 4,000 and salary ₹ 3,000.

(3) Prepaid insurance ₹ 500

Prepare final account of Hotel Savita for the year ended 31st Dec. 2023.

खाली दिलेल्या सविता हॉटेल लि. च्या 31 डिसेंबर 2023 रोजीच्या तेरीज पत्रका आहे :

तेरीज पत्रक

तपशील	₹
अधिकृत व विक्री केलेले भाग भांडवळ	6,40,000
भुमी आणि इमारत	4,00,000
यंत्र सामुग्री	2,00,000
उपस्कर	40,000
काचेची आणि भांडी	8,000
लिनन	4,000
बशा आणि ताटे	4,000
दर आणि कर विमा	10,000
विमा	2,000
वेतन	32,000
मजूरी	48,000
बँकेतील रोख	12,800
हस्तातील रोख	8,000

P.T.O.

श्री कुमारस्वामी महाविद्यालय ग्रंथालय औसा जि. लातूर

स्कंध 1 जानेवारी 2023 :	
वाईन	8,000
दारू	4,000
बिअर	8,000
खनिज	4,000
सिगरेट	1,600
तरतुदी आणि भांडार	8,000
कोळसा	2,400
खरेदी :	
मटन	12,000
मासे	12,000
कोंबड्या	4,000
तरतुदी आणि भांडार	24,000
वाईन	12,000
दारू	10,000
बिअर	6,000
खनिज	4,800
सिगरेट	2,400
लॉन्ड्री खर्च	4,800
अंकेक्षण	1,600
कोळसा आणि गॅस	9,600
विद्युत लाईट	4,800
सामान्य खर्च	7,200

एशिया कं. ली. ने 01-1-2020 रोजी बेंगलूरू येथे एक शाखा चालू केली. या शाखेला बिजक मूल्यावर माल पाठवला जातो, जो परिव्यय मुल्य अधिक 25% आहे. शाखेला जमा झालेली रोख मुख्य कार्यालयाच्या खात्यावर रोज जमा केली जाते. तर शाखेच्या दैनीक खर्चा साठ मुख्य कार्यालयाकडून धनादेश पाठवला जातो. खालील माहितीच्या आधारे दिनांक 31.03.2020 रोजी संपणाऱ्या तिमाहीचा लेखा तयार करा.

	Jan. 2020	Feb. 2020	Mar. 2020
शाखेला पाठवलेला माल (बिजक मूल्य)	10,000	15,000	25,000
रोख विक्री	5,000	7,500	12,500
उधार विक्री	4,000	5,500	10,000
ग्राहकाकडून रोख प्राप्त	2,000	4,000	6,000
ग्राहकाना आहार दिला	100	200	300
शाखेचा खर्च	500	600	800
शाखेकडून वस्तु परत (बिजक मुल्यानुसार)	500	1,500	2,000

Or

(किंवा)

A head office in Pune has a branch to which goods are invoice price which is fixed at a profit 20% on sales, under the strict instruction of selling goods only at invoice price.

The following are the particulars about the branch transaction.

P.T.O.

Particulars	₹
Stock (at invoice price)	
01-01-2023	45,000
Branch debtors 01-01-2023	18,000
Goods sent to branch	3,60,000
Total Sales	3,92,400
Cash Sales	2,88,000
Cash received from Debtors	75,600
Goods returns from debtor	5,400
Cheques sent to branch for	
Rent	10,800
Salaries	32,400
Sundry Expenses	2,700
Discount allowed to debtor	1,350
Bad Debts	2,250
Stock on 31.12.2023	18,000

Calculate profit made by the branch accounts are to be opened on stock and debtor system.

पुणे मुख्यालयाने आपल्या शाखेला 20% विक्री किंमतीवर नफा जोडून वस्तु पाठवल्या आणि आसे निर्देश दिले कि वस्तु ह्या फक्त बिजक मुल्यावर विकावे. शाखेचे व्यवहार पुढील प्रमाणे :

ग्रंथालय

विवरण	₹
स्कंध (बिजक मुल्यावर) 01.01.2023	45,000
शाखा ऋणको 01.01.2023	18,000
शाखेला वस्तू पाठवले	3,60,000
एकूण विक्री	3,92,400
रोख विक्री	2,88,000
ऋणकोनी वस्तू परत केल्या	75,600
ऋणकोकडून रोख मिळाली	6,400
शाखेला धनादेश पाठवला	
भाडे	10,400
वेतन	32,400
सामान्य खर्च	2,700
ऋणकोना सुट	1,350
बुडीत कर्ज	2,250
स्कंध 31.12.2023 (बिजक मुल्यावर)	18,900

स्कंध व ऋणको पद्धतीनुसार नफा शोधून काढण्यासाठी आवश्यक ते खाते तयार करा.

3. The ABC Ltd. issued for public subscription 40,000 equity shares of ₹ 10 each. The entire issue was underwritten by Ram for 3% commission and 1/2% overriding commission. Ram arranged with sham for sub-underwriting for 40% of issue for 2% commission. The shares were payable as : 15

P.T.O.

₹ 03 on application

₹ 04 on allotment

₹ 03 on first and final call.

The public subscription was only for 24,000 shares. Both Ram and Sham fulfilled their obligations. Later on Ram sold 4000 shares at ₹ 10 each and 3000 shares at ₹ 9.75 each. At the end of the period the market value of the shares was ₹ 10.

The expenses incurred by Ram amounted to ₹ 1,500.

Prepare the underwriting account in the books of Ram.

एबीसी. लि. ने ₹ 40,000 समता भाग प्रत्येकी ₹ 10 चा जनतेला निर्गमीत करण्याचे ठरवले. रामने संपुर्ण निर्गमन 3% वर्तन व 1/2% अतिरिक्त वर्तनावर अभिगोपकोचा करार केला. रामने शामला 40% निर्गमनासाठी 2% वर्तनावर उप-अभिगोपक म्हणून नियुक्त केले. भागावर देय रक्कम पुढील प्रमाणे.

अर्जावर ₹ 03

वाटपावर ₹ 04

प्रथम व अंतिम प्रभाग ₹ 03

जनतेकडून फक्त 24,000 भागासाठी मागणी आली. राम आणि शाम दोघानी ही आप आपले कर्तव्य पुर्ण केले.

नंतर रामने 4000 भाग प्रत्येकी ₹ 10 ला व 3000 भाग प्रत्येकी ₹ 9.75 ला विक्री केले. या कालावधीच्या शेवटी भागाचे विपणी मुल्य प्रत्येकी ₹ 10 होते.

रामने ₹ 1,500 खर्च केला.

रामेच्या पुस्तकात अभिगोपकोचा लेखा तेयार करा.

Or

(किंवा)

The Radhika Ltd. issued 50000 equity shares of ₹ 50 each. The entire issue was underwritten by Monika for 3% commission and 1/2% overriding commission. Monika arranged with Savita for sub-underwriting of 40% issue for 2% commission. Shares were payable as :

On Application ₹ 15

On Allotment ₹ 20

and 1st and 2nd call ₹ 15

The public subscription was only 30000 shares. Both Monika and Savita fulfil their obligation. After Monika sold 4000 shares at ₹ 100 each and 4500 shares at ₹ 98.50 each.

At the close of period the market value of the share was ₹ 105 per share. The expenses incurred by Monika amount to ₹ 2,050. Show the underwriting account in the books of Monika.

राधिका ली. ने ₹ 50000 समता भाग प्रत्येकी ₹ 50 प्रमाणे जनतेला निर्गमीत करण्याचे ठरवले. संपुर्ण निर्गमन 3% वर्तन व 1/2% अतिरिक्त वर्तनावर अभिगोपनाचा करार केला. मोनीकाने सवितास 40% निर्गमन 2% वर्तनावर उपअभिगोपक म्हणून नियुक्त केले.

भागावर देय रक्कम पुढील प्रमाणे आहे :

अर्जावर ₹ 15

वाटपावर ₹ 20

प्रभाग I and II ₹ 15

P.T.O.

X315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FC

जनतेकडून 30,000 भागासाठी मागणी आली. मोनीका आणि सविता यांनी आप-आपली कर्तव्य पुर्ण केले. नंतर मोनीकाने 4000 भाग प्रत्येकी ₹ 100 व 4500 भाग प्रत्येकी ₹ 98.50 प्रमाणे विक्री केली. कालावधीच्या शेवटी विपणी मुल्य ₹ 105 होते.

यशाने ₹ 2,050 खर्च केला आहे.

मोनीकाच्या पुस्तकात अभिगोपनाचा लेखा तयार करा.

4. From the following figures prepare Dairy and Poultry Account and General Profit & Loss for the year ended 31st March, 2022. 15

Particulars	₹
Opening Stock :	
Cattle	4,20,000
Cattle Food	57,000
Poultry Birds	51,000
Poultry Food	6,000
Purchases during the year :	
Cattle	2,34,000
Cattle food	75,000
Poultry Birds	87,000
Poultry Food	15,000
Sales during the year :	
Milk	40,000
Cream	10,000

X315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FC

Butter	7,000
Cattle	2,10,000
Poultry Birds	50,000
Eggs	75,000
Chicken	20,000
Boiler	2,000
Medical Expenses :	
Dairy	10,000
Poultry	15,000
Labour for rearing :	
Dairy	24,000
Poultry	12,000
Chemical and Insecticides :	
Dairy	6,000
Poultry	4,000
Insurance Premium :	
Dairy	6,000
Poultry	3,000

P.T.O.

General Expenses :	
Salaries	24,000
Depreciation	9,000
Interest on loan	6,000
Repairs	5,000
Closing Stock :	
Cattle	6,00,000
Cattle Food	30,000
Poultry Birds	75,000
Poultry Food	12,000

Workers and proprietor have consumed the following items :

Particulars	Workers ₹	Proprietor ₹
Poultry Birds	4,000	3,000
Milk	9,000	8,000

खालील माहितीवरून डेरी खाते पॉल्ट्री खाते सामान्य नफा तोटा खाते दिनांक 31 मार्च 2022 रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरीता तयार करा :

विवरण	₹
प्रारंभिक स्कंध :	
पशू	4,20,000
पशू खादय	57,000
पोल्ट्री पक्षी	51,000
पोल्ट्री खादय	6,000
वर्षभरातील खरेदी :	
पशू	2,34,000
पशू खादय	75,000
पोल्ट्री पक्षी	87,000
पोल्ट्री खादय	15,000
वर्षभरातील बिक्री :	
दुध	40,000
क्रीम	10,000
लोणी	7,000
पशू	2,10,000
पोल्ट्री पक्षी	50,000
अंडी	75,000

P.T.O.

X315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FC

ग्रंथालय

चिकन	20.000
बॉयलर	2,000
वैद्यकिय खर्च :	
डेरी	10,000
पोल्ट्री	15,000
पालनपोषणसाठी मजूरी :	
डेरी	24,000
पोल्ट्री	12,000
रासायनिक एवं किटकनाशक :	
डेरी	6,000
पोल्ट्री	4,000
विमा हप्ता :	
डेरी	6,000
पोल्ट्री	3,000
सामान्य खर्च :	
वेतन	24,000
घसारा	9,000
कर्जावरील व्याज	6,000
दुरुस्ती	5,000

X315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FC

अंतिम स्कंध :	
पशू	6,00,000
पशू खाद्य	30,000
पोल्ट्री पक्षी	75,000
पोल्ट्री खाद्य	12,000

कामगार व मालकाने खालील सामग्री उपयोगात आणली :

विवरण	कामगार ₹	मालक ₹
पोल्ट्री पक्षी	4,000	3,000
दूध	9,000	8,000

Or

(किंवा)

From the following Trial Balance prepare Trading and Profit & Loss Account for the year ended 31st March, 2022 and Balance Sheet as on that date :

Particulars (Debit Balance)		₹
Opening Stock		
Paddy	3,200	
Livestock	48,800	
Fertilizers	1,760	
Cattle Food	2,240	56,000

P.T.O.

X315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FC

Purchases :		
Livestock	9,280	
Cattle Feed	5,440	
Fertilizers	1,920	
Seeds	960	17,600
Crop Expenses :		
Labour	5,760	
Other Expenses	640	6,400
Livestock Expenses		
Veterinary & Medicine	960	
Labour	5,760	
Direct Expenses	1,280	8,000
General Exp.		9,600
Tractor		28,800
Land		80,000
Cash in Hand & at Bank		13,600
Total		2,20,000

X315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FC

Particulars (Credit Balance)		
Sales :		
Milk, Butter etc.	24,320	
Paddy	42,080	
Livestock	7,200	73,600
Creditor		9,440
Capital		1,36,960
Total		2,20,000

Adjustment :

(1) Closing stock on 31.03.2022 were : Livestock ₹ 48,000, Paddy ₹ 2,400, Cattle food ₹ 1,440, Fertilizers ₹ 960.

(2) Provide 10% depreciation on tractor.

खालील दिलेल्या माहितीवरून 31 मार्च 2022 ला संपणाऱ्या वर्षाकरीता व्यापार लेखा, नफातोटा पत्रक व त्याच तारखेचे अवस्था विवरण तयार करा :

विवरण (नावे बाजू)		₹
प्रारंभिक स्कंध :		
धान्य	3,200	
पशूधन	48,800	
खते	1,760	
पशू खाद्य	2,240	56,000

P.T.O.

X315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FC

खरेदी :		
पशूधन	9,280	
पशूखाद्य	5,440	
खते	1,920	
बियाने	960	17,600
पिकांचा खर्च :		
मजूरी	5,760	
इतर खर्च	640	6,400
पशूधन खर्च :		
पशू चिकित्सा	960	
मजूरी	5,760	
इतर खर्च	1,280	8,000
सामान्य खर्च		9,600
ट्रॅक्टर		28,800
भुमी		80,000
हातातील रोख		13,600
एकूण		2,20,000

X315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FC

विवरण (जमा बाजू)		
विक्री :		
दूध, लोणी इत्यादी	24,320	
धान्य	42,080	
पशूधन	7,200	73,600
धनको		9,440
भांडवल		1,36,960
एकूण		2,20,000

(1) 31-03-2022 रोजीचा अंतिम स्कंध पशूधन ₹ 48,000, धान्य ₹ 2,400, पशूखाद्य ₹ 1,440, खते ₹ 960

(2) ट्रॅक्टरवर 10% घसारासाठी तरतूद करा.

5. Write short notes on (any *two*) : 10

(*i*) Features of Government Accounting

(*ii*) Functions of Government Accounting

(*iii*) Concept of Underwriting Accounting

(*iv*) Importance of Agriculture Accounting

P.T.O.

X315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FC

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोनवर) :

(*i*) सरकारी लेख्याची वैशिष्ट्ये

(*ii*) सरकारी लेख्याची कार्ये

(*iii*) अभिगोपन लेख्याची संकल्पना

(*iv*) कृषी लेख्यांचे महत्व

X315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FCX315Y1024FC

This question paper contains 14 printed pages]

EA—53—2025

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (Third Year) (Fifth Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2025

MANAGEMENT ACCOUNTING–I

BC-5.2

(Monday, 17-11-2025) **Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.**

Time—3 *Hours* *Maximum Marks*—75

N.B. :— (*i*) Attempt *all* questions.

(*ii*) Non-programmable calculator is allowed.

(*iii*) Working notes are necessary, which carries marks.

(*i*) सर्व प्रश्न सोडवा.

(*ii*) नॉन-प्रोग्रामेबल गणकयंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.

(*iii*) आगणन कार्य आवश्यक आहे, त्यास गुण आहेत.

1. The following is the Balance Sheet of Goodluck Co. Ltd. as on 31st March, 2023 and 2024 : 20

Balance Sheet

Liabilities	2023 (Rs.)	2024 (Rs.)
Share Capital	4,50,000	4,50,000
General reserve	3,00,000	3,10,000
Profit and Loss A/c	56,000	68,000

P.T.O.

Liabilities	2023 (Rs.)	2024 (Rs.)
Creditors	1,68,000	1,34,000
Provision for tax	75,000	10,000
Bank Loan (Long-term)	—	2,70,000
Total Rs.	**10,49,000**	**12,42,000**

Assets	2023 (Rs.)	2024 (Rs.)
Fixed Assets	4,00,000	3,20,000
Investments	50,000	60,000
Stock	2,40,000	2,10,000
Debtors	2,10,000	4,55,000
Bank	1,49,000	1,97,000
Total Rs.	**10,49,000**	**12,42,000**

Additional Information :

(*i*) Investments costing Rs. 8,000 were sold during the year 2024 for Rs. 8,500.

(*ii*) Provision for taxation made during the year was Rs. 9,000.

(*iii*) During the year part of the fixed assets costing Rs. 10,000 was sold for Rs. 12,000. The profit was included in Profits and Loss A/c.

(*iv*) Dividend paid during the year amounted to Rs. 40,000.

Prepare :

(*i*) A statement of changes in working capital.

(*ii*) A statement of sources and uses of fund.

ग्रंथालय

गुडलक प्रमंडळ मर्यादितची 31 मार्च 2023 आणि 2024 वर्षांची स्थितीविवरणे खालीलप्रमाणे आहेत :

स्थितीविवरण

देयता	2023 (रु.)	2024 (रु.)
भाग भांडवल	4,50,000	4,50,000
सामान्य संचिती	3,00,000	3,10,000
लाभालाभ लेखा	56,000	68,000
उत्तमर्ण	1,68,000	1,34,000
करासाठी तरतुद	75,000	10,000
अधिकोष कर्ज (दिर्घकालीन)	—	2,70,000
एकूण रु.	10,49,000	12,42,000
संपत्ती	2023 (रु.)	2024 (रु.)
स्थिर संपत्ती	4,00,000	3,20,000
विनियोग	50,000	60,000
स्कंध	2,40,000	2,10,000
अधमर्ण	2,10,000	4,55,000
बँक (शिल्लक)	1,49,000	1,97,000
एकूण रु.	10,49,000	12,42,000

अतिरिक्त माहिती :

(i) विनियोग ज्याचे परिव्यय 8,000 रु. होते, ते 2024 वर्षात 8,500 रु. ला विकण्यात आले.

(ii) वर्षातील करासाठी तरतूद 9,000 रु. करण्यात आली.

P.T.O.

(iii) वर्षात 10,000 रु. परिव्यय मूल्य असलेल्या स्थिर संपत्तीचा एक भाग 12,000 रु. ला विकण्यात आला. नफा लाभालाभ लेख्यात समाविष्ट केलेला आहे.

(iv) वर्षामध्ये 40,000 रु. लाभांश वाटण्यात आला.

तयार करा :

(i) कार्यकारी भांडवलात बदल दर्शविणारे विवरण

(ii) निधीचा स्रोत व उपयोग दर्शविणारे विवरण.

2. The following figures of sales and total cost for two years are available in respect of a concern : 15

Year	Sales (Rs.)	Total Cost (Rs.)
2020	22,23,000	19,83,600
2021	24,51,000	21,43,200

Assuming that there is no change in selling price and variable costs, calculate :

(i) P/V ratio

(ii) Fixed cost

(iii) Break-even point sales

(iv) Sales required to earn a profit of Rs. 3,00,000

(v) Profit on the sales of Rs. 30,00,000.

एका संस्थेच्या दोन वर्षातील विक्री व एकूण परिव्यय बदलचे आकडे खालीलप्रमाणे आहेत :

वर्ष	विक्री (रु.)	एकूण परिव्यय (रु.)
2020	22,23,000	19,83,600
2021	24,51,000	21,43,200

विक्री किंमतीत आणि चल परिव्ययात कोणताही बदल होत नाही, हे ग्रहीत धरून आगणन करा :

(i) लाभमात्रा अनुपात

(ii) स्थिर परिव्यय

(iii) समविच्छेदन बिंदूवरील विक्री

(iv) 3,00,000 रु. लाभ प्राप्तीसाठी आवश्यक विक्री

(v) 30,00,000 रु. विक्री वरील लाभ.

Or

(किंवा)

The following information is obtained from the books of the Manjusha Ltd. :

Period	Sales (Rs.)	Profit (Rs.)
I	1,30,000	6,000
II	1,50,000	10,000

Calculate :

(i) P/V ratio

(ii) Fixed costs

(iii) Sales required to earn a profit of Rs. 15,000

(iv) Profit when sales are Rs. 1,10,000

(v) Break-even sales.

मंजुषा लि. च्या पुस्तकांवरून पुढील माहिती उपलब्ध झाली आहे :

कालावधी	विक्री (रु.)	नफा (रु.)
I	1,30,000	6,000
II	1,50,000	10,000

P.T.O.

ग्रंथालय

आगणन करा :

(i) लाभमात्रा अनुपात

(ii) स्थिर परिव्यय

(iii) 15,000 रु. नफा मिळविण्यासाठी आवश्यक विक्री

(iv) 1,10,000 रु. विक्री असतांना मिळणारा नफा

(v) समविच्छेदन बिंदू विक्री.

3. The comparative Balance Sheet of Aveer Ltd. for two years is as following : 15

Balance Sheet

Liabilities	2022 (Rs.)	2023 (Rs.)
Capital	1,32,000	68,000
Bank Loan	86,000	1,20,000
Loan from Sunil	—	40,000
Creditors	50,000	1,04,000
Bills Payable	24,000	16,000
	2,92,000	3,48,000
Assets	**2022 (Rs.)**	**2023 (Rs.)**
Land and Building	1,00,000	1,60,000
Machinery	40,000	28,000
Debtors	80,000	70,000

Stock	50,000	60,000
Cash	22,000	30,000
	2,92,000	3,48,000

Additional Information :

(*i*) Net loss for the year 2022 amounted to Rs. 26,000.

(*ii*) During the year a machine costing Rs. 10,000 (Accumulated depreciation Rs. 2,000) was sold for Rs. 5,000.

(*iii*) The provision for depreciation against machinery was Rs. 12,000 and Rs. 14,000 for 2022 and 2023 respectively.

Prepare cash flow statement as per AS-3.

अविर लि. ची दोन वर्षांची तुलनात्मक स्थितीविवरणे पुढीलप्रमाणे आहेत :

स्थितीविवरण

देयता	2022 (रु.)	2023 (रु.)
भांडवल	1,32,000	68,000
अधिकोष कर्ज	86,000	1,20,000
सुनीलकडून कर्ज	—	40,000
उत्तमर्ण	50,000	1,04,000
देय विपत्र	24,000	16,000
	2,92,000	3,48,000

P.T.O.

संपत्ती	2022 (रु.)	2023 (रु.)
भूमी व इमारत	1,00,000	1,60,000
यंत्र	40,000	28,000
अधमर्ण	80,000	70,000
स्कंध	50,000	60,000
रोख	22,000	30,000
	2,92,000	3,48,000

अतिरिक्त माहिती :

(*i*) 2022 वर्षासाठी शुद्ध तोटा 26,000 रु. होता.

(*ii*) यंत्र ज्याची किंमत 10,000 रु. (संचित अवक्षयण 2,000 रु.) याची विक्री 5,000 रु. ला करण्यात आली.

(*iii*) यंत्रावरील अवक्षयण तरतूद 2022 आणि 2023 या वर्षांकरीता अनुक्रमे 12,000 रु. आणि 14,000 रु. आहे.

रोख प्रवाह विवरण (AS-3 प्रमाणे) तयार करा.

Or

(किंवा)

The following are the Balance Sheet of HMT Co. Ltd. as on 31-12-2023 and 31-12-2024 :

Liabilities	31-12-2023 (Rs.)	31-12-2024 (Rs.)
Share capital	2,00,000	2,20,000
Mortgage Loan	50,000	—

Profit & Loss A/c	30,000	56,000
Bank overdraft	40,000	60,000
Creditors	20,000	28,000
	3,40,000	**3,64,000**

Assets	**31-12-2023** (Rs.)	**31-12-2024** (Rs.)
Land	1,20,000	1,44,000
Building	80,000	90,000
Plant & Machinery (Less depreciation)	80,000	56,000
Stock	30,000	10,000
Debtors	20,000	60,000
Cash	10,000	4,000
	3,40,000	**3,64,000**

Additional Information :

(*i*) During the year a machine costing Rs. 20,000 (Accumulated depreciation 6,000) was sold for Rs. 10,000

(*ii*) The accumulated depreciation on Machinery as on 31-12-2023 was Rs. 30,000 and on 31-12-2024 was Rs. 34,000.

Prepare cash flow statement as per AS-3.

P.T.O.

श्री कुमारस्वामी महाविद्यालय ग्रंथालय औसा जि. लातूर

एच.एम.टी. कंपनी लि. ची 31-12-2023 व 31-12-2024 रोजीचे स्थितीविवरण खालीलप्रमाणे आहेत :

देयता	**31-12-2023** (Rs.)	**31-12-2024** (Rs.)
भाग भांडवल	2,00,000	2,20,000
प्राधी ऋण	50,000	—
लाभालाभ लेखा	30,000	56,000
अधिकोष अधिविकर्ष	40,000	60,000
उत्तमर्ण	20,000	28,000
	3,40,000	**3,64,000**

संपत्ती	**31-12-2023** (Rs.)	**31-12-2024** (Rs.)
भुमी	1,20,000	1,44,000
इमारत	80,000	90,000
संयंत्र (अवक्षयण वजा)	80,000	56,000
स्कंध	30,000	10,000
अधमर्ण	20,000	60,000
रोख	10,000	4,000
	3,40,000	**3,64,000**

अतिरिक्त माहिती :

(i) चालू वर्षी एक संयंत्र (यंत्रसामग्री) ज्याची किंमत 20,000 रु. होती (संचीत अवक्षयण 6,000 रु.) ते 10,000 रुपयात विक्री करण्यात आली.

(ii) संचित अवक्षयण दि. 31-12-2023 रोजी 30,000 रु. आणि 31-12-2024 रोजी 34,000 रु. आहे.

रोख प्रमाण विवरण AS-3 प्रमाणे तयार करा.

4. From the following particulars, prepare a production budget of Tata Company for the year ended 30th June, 2022 : 15

Products	Sales (Units) (as per sales Budgets)	Estimated (Units) 01-07-21	Stock 30-06-22
A	1,50,000	40,000	70,000
B	1,20,000	45,000	20,000
C	1,80,000	50,000	30,000

टाटा कंपनीचे पुढील माहितीच्या आधारे 30 जुन, 2022 ला संपणाऱ्या वर्षासाठी उत्पादन आयव्ययक तयार करा :

उत्पादन	विक्री (नग) विक्री आयव्ययकानुसार)	अंदाजीत (नग) 01-07-21	स्कंध 30-06-22
A	1,50,000	40,000	70,000
B	1,20,000	45,000	20,000
C	1,80,000	50,000	30,000

P.T.O.

Or

(किंवा)

Udaygiri Co. Ltd. manufactures two types of products A & B. sells them in two different markets Udgir and Ahmedpur. The following information is made available for the current year :

Market	Products	Budgeted Sales	Actual Sales
Udgir	A	2000 units at Rs. 9 each	3000 units at Rs. 9 each
	B	1500 Units at Rs. 12 each	1000 Units at Rs. 12 each
Ahmedpur	A	3000 Units at Rs. 9 each	4000 Units at Rs. 9 each
	B	2500 Units at Rs. 12 each	2000 Units at Rs. 12 each

Survey of market reveals that :

(i) Product 'A' is very popular, it is under priced and its price is increased by Rs. 2.

(ii) Product 'B' is overpriced and its price is reduced by Rs. 2.

The management agreed to give effect to the above price changes on the basis of the following estimate.

It is estimated by the divisional managers that percentage increase in Sales.

Product	Udgir	Ahmedpur
A	+ 20%	+ 10%
B	+ 20%	+ 15%

You are required to prepare a budget for sales incorporating the above estimate.

उदयगिरी कंपनी लि. 'A' आणि 'B' अशा दोन प्रकारची उत्पादने तयार करते ते उदगीर व अहमदपुर या दोन बाजारपेठेत विकतात. चालु वर्षासाठी खालील माहिती उपलब्ध करून देण्यात आली आहे :

बाजार	उत्पादन	अंदाजपत्रक विक्री	वास्तविक विक्री
उदगीर	A	2000 नग 9 रु. प्रती नग	3000 नग 9 रु. प्रती नग
	B	1500 नग 12 रु. प्रती नग	1000 नग 12 रु. प्रती नग
अहमदपुर	A	3000 नग 9 रु. प्रती नग	4000 नग 9 रु. प्रती नग
	B	2500 नग 12 रु. प्रती नग	2000 नग 12 रु. प्रती नग

बाजाराच्या सर्वेक्षणातून असे दिसून आले की :

(i) उत्पादन 'A' खूप लोकप्रीय आहे आणि त्याची किंमत कमी आहे त्यामुळे त्याची किंमत 2 रु. ने वाढवावी.

(ii) उत्पादन 'B' जास्त किंमतीचे आहे त्यामुळे त्याची किंमत 2 रु. ने कमी करावी.

P.T.O.

व्यवस्थापनाने खालील अंदाजानुसार वरील किंमतीतील बदलांना मान्यता देण्याचे ठरवले आहे.

विक्रीत टक्केवारी वाढच्याचा अंदाज विभागीय व्यवस्थापकांनी व्यक्त केला आहे तो पुढील प्रमाणे :

उत्पादन	उदगीर	अहमदपुर
A	+ 20%	+ 10%
B	+ 20%	+ 15%

वरील अंदाज समाविष्ट करून विक्रीसाठी बजेट तयार करा.

5. Write short notes on (any *two*) : 10

(i) Scope of Management A/c

(ii) Importance of Management A/c

(iii) Purchase Budget

(iv) Importance of Cash Flow.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

(i) व्यवस्थापन लेखाकर्माची व्याप्ती

(ii) व्यवस्थापन लेखाकर्माचे महत्व

(iii) उत्पादन आयव्ययक

(iv) रोख प्रवाहाचे महत्व.

ग्रंथालय

Shri Kumarswami Mahavidyalaya, Ausa

Department of Library

SRTMU, Nanded.

B.Com. Third Year

6th Semester Examination

November/December 2025

Question Papers

This question paper contains 2 printed pages]

EA—65—2025

FACULTY OF COMMERCE AND MANAGEMENT

B.Com. (Third Year) (Sixth Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2025

MARKETING MANAGEMENT

(BC-6.4B)

(Management)

(Thursday, 20-11-2025) **Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.**

Time—3 *Hours* *Maximum Marks*—75

N.B. :— (*i*) Q. No. 1 is compulsory.

प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.

(*ii*) Figures to the right indicate full marks.

उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. What is marketing management ? State its scope and importance. 20

विपणन व्यवस्थापण म्हणजे काय ? व त्याची व्याप्ती आणि महत्त्व सांगा.

2. Explain marketing plan. Discuss the types of marketing plans. 15

विपणन नियोजन स्पष्ट करा. विपणन नियोजनाच्या प्रकारांवर चर्चा करा.

Or/किंवा

Explain the concept of product. Write the classification of product in detail.

वस्तुची संकल्पना स्पष्ट करा. वस्तुचे वर्गिकरण सविस्तर स्पष्ट करा.

3. Define the concept of pricing and explain the factors affecting pricing decision. 15

P.T.O.

किंमत संकल्पना परिभाषित करा आणि किंमत निर्णयावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

Or/किंवा

Explain the concept of distribution channel and functions of distribution channels.

वितरण साखळीची संकल्पना स्पष्ट करा आणि तीची कार्ये सांगा.

4. What is sales promotion ? Write the importance of sales promotion. 15

विक्रय वृद्धि म्हणजे काय ? विक्रय वृद्धिचे महत्त्व सविस्तर लिहा.

Or/किंवा

Explain marketing information system and state its features.

विपणन माहिती प्रणाली स्पष्ट करूण तिचे वैशिष्ट्ये सांगा.

5. Write short notes on (any *two*) : 10

(*a*) Functions of marketing management

(*b*) Objectives of marketing planning

(*c*) Concept of sales promotion.

(*d*) Role of computer in MIS

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही **दोन**) :

(*a*) विपणन व्यवस्थापणाची कार्ये

(*b*) विपणन नियोजनाची उद्दिष्टये

(*c*) विक्रय वृद्धि संकल्पना

(*d*) विपणन माहिती प्रणाली मध्ये संगणकाची भूमिका.

ग्रंथालय

This question paper contains 20 printed pages]

EA—02—2025

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (Third Year) (Sixth Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2025

ADVANCED ACCOUNTING

Paper II (BC-6.1)

(Tuesday, 11-11-2025) **Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.**

Time—3 Hours *Maximum Marks—75*

N.B. :— (1) Question No. 1 is compulsory.

(2) Question Nos. 2 to 4 are alternative.

(3) Question No. 5 is short note.

(4) Use of simple non-programmable calculator is allowed.

(1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.

(2) प्रश्न क्र. 2 ते 4 पुरक आहेत.

(3) प्रश्न क्र. 5 लघु टिप्पणी आहे.

(4) प्रोग्राम भरता न येणारा साधा कॅल्क्युलेटर वापरण्यास परवानगी आहे.

1. The book of the Star Electricity Co. Ltd. showed the following Trial Balance as on 31-03-2024 : 20

Particulars	Dr. (₹)	Cr. (₹)
Land	40,000	—

P.T.O.

Particulars	Dr. (₹)	Cr. (₹)
Buildings	8,20,000	—
Machinery	2,00,000	—
Mains	1,22,000	—
Meters	11,000	—
Cost of Licence	20,000	—
Sundry Debtors	12,900	—
Store on Hand	3,400	—
Sale of Electricity (Power)	—	80,000
Sale of Electricity (Lighting)	—	66,700
Meter Rent	—	3,500
Transfer Fees	—	400
Investment	22,500	—
Cash in Hand	600	—
Cash at Bank	33,500	—
Salaries	6,000	—
Printing and Stationery	500	—
Equity shares (₹ 100)	—	6,00,000
6% Preference shares (₹ 100)	—	2,00,000
5% Debentures	—	2,00,000
Premium on issue of shares	—	2,00,000

महाविद्यालय ग्रंथालय

Cost of generation of Elect.	17,000	—
Cost of distribution of Elect.	5,000	—
Repairs & Maintenance generation	2,600	—
Repairs & Maintenance distribution	1,500	—
Bad Dept	1,000	—
Directors Fees	4,000	—
Auditors Fees	500	—
Rates and Taxes	5,000	—
Interest on Debentures	10,000	—
Dividend on Preference shares	12,000	—
Dividend on Equity shares	30,000	—
Sundry creditors	—	6,400
Interest on Investment	—	2,000
Net Revenue Account (01-04-2023)	—	10,000
Contingency Reserve	—	3,000
Depreciation Fund	—	9,000
	13,81,000	13,81,000

Additional Information :

(1) Additions during the year were — Land ₹ 10,000, Building ₹ 2,20,000, Machinery ₹ 50,000, Mains ₹ 22,000 and Meters ₹ 1,000.

P.T.O.

(2) Charge depreciation on opening balance of 2% on Buildings, 5% on machinery, mains and meters.

(3) Transfer to contingency reserve an amount equal to 1/4% of total cost of Fixed Assets at the closing date.

Prepare Revenue A/c, Net Revenue A/c, Capital A/c and Balance Sheet of the company.

स्टार इलेक्ट्रीक कंपनी लि.च्या पुस्तकातून 31-03-2024 ची परिक्षासुची दिली आहे ती खालील प्रमाणे :

विवरण	नावे (₹)	जमा (₹)
भूमी	40,000	—
इमारत	8,20,000	—
यंत्रसामुग्री	2,00,000	—
मेन्स (मुख्य तारा)	1,22,000	—
मिटर	11,000	—
परवाना शुल्क	20,000	—
विविध धनको	12,900	—
संग्रहण साठा	3,400	—
विद्युत विक्री (शक्ती)	—	80,000

विद्युत विक्री (प्रकाश)	—	66,700
मिटर भाडे	—	3,500
हस्तांतरण शुल्क	—	400
गुंतवणूक	22,500	—
हस्तस्थ रोख	600	—
अधिकोष रोख	33,500	—
वेतन	6,000	—
छपाई व स्टेशनरी	500	—
सामान्य भाग (₹ 100)	—	6,00,000
6% अग्रहक्क भाग (₹ 100)	—	2,00,000
5% कर्जरोखे	—	2,00,000
भाग विक्रीवरील प्रव्याजी	—	2,00,000
निर्माणी खर्च	17,000	—
वितरण खर्च	5,000	—
दुरुस्ती व भरणपोषण (निर्माणी)	2,600	—
दुरुस्ती व भरणपोषण (वितरण)	1,500	—
बुडीत कर्ज	1,000	—

P.T.O.

संचालक शुल्क	4,000	—
अंकेक्षण शुल्क	500	—
दर व कर	5,000	—
कर्जरोख्यावरील व्याज	10,000	—
अग्रहक्क भागावरील लाभांश	12,000	—
सामान्य भागावरील लाभांश	30,000	—
विविध ऋणको	—	6,400
गुंतवणुकीवरील व्याज	—	2,000
शुद्ध आगमलेखा शिल्लक (01-04-2023)	—	10,000
आकस्मिक राखीव निधी	—	3,000
घसारा निधी	—	9,000
	13,81,000	13,81,000

अतिरिक्त माहिती :

(1) चालू वर्षात निर्मीत — भुमी ₹ 10,000, इमारत ₹ 2,20,000, यंत्रसामुग्री ₹ 50,000, विद्युत तारा ₹ 22,000 आणि मिटर ₹ 1,000.

(2) सुरुवातीच्या शिल्लक संपत्तीवर घसारा आकारा इमारत 2%, यंत्रसामुग्री, विद्युत तारा व मिटर 5%.

(3) वर्ष अखेरच्या एकुण संपत्तीवर 1/4% आकस्मिक निधी हस्तांतरीत करा.

आगम लेखा, शुद्ध आगम लेखा, भांडवल लेखा व स्थिती विवरण तयार करा.

ग्रंथालय

2. Mr. Dayanand filed his Insolvency Petition on 31st December, 2020. His position on that date was as follows : 15

Particulars	Dr. (₹)	Cr. (₹)	Estimated to realise or Rank
Building	7,000	—	6,000
Machinery	30,000	—	24,000
Electric Machinery	22,000	—	22,000
Furniture	6,000	—	3,000
Stock-in-trade Book Debt	1,30,000	—	90,000
Good	40,000	—	40,000
Doubtful	10,000	—	4,000
Bad	10,000	—	—
Investment	32,000	—	32,000
Mortgage on Electric Machinery	—	20,000	20,000
Loan partly secured on Investment	—	80,000	80,000
Loan fully secured by Lien on stock-in-trade	—	10,200	10,200
Loan unsecured		1,40,000	1,40,000

P.T.O.

X315Y4665F5X315Y4665F5X315Y4665F5X315Y4665F5

Particulars	Dr. (₹)	Cr. (₹)	Estimated to realise or Rank
Liabilities on Bill Discounted worth ₹ 14,000	—	—	7,000
Preferencial creditor	—	6,000	6,000
Bill of Exchange	2,800	—	2,800
Cash with Bank	200	—	200
Capital A/c			
Introduced on			
1-1-2020 1,00,000			
Add. Profit 41,000			
Add. Interest 20,000			
1,61,000			
Less Drawings 1,27,200	—	33,800	
	2,90,000	2,90,000	

Prepare the Statement of Affairs and the Deficiency Account of Dayanand.

मि. दयानंद यांनी 31 डिसेंबर, 2020 रोजी दिवाळखोरीची याचिका भरली. त्या दिवशी त्यांची स्थीती खालील प्रमाणे होती :

विवरण	नावे (₹)	जमा (₹)	अंदाजे प्राप्ती व देय
इमारत	7,000	—	6,000

X315Y4665F5X315Y4665F5X315Y4665F5X315Y4665F5

यंत्रसामुग्री	30,000	—	24,000
इलेक्ट्रीक यंत्रसामुग्री	22,000	—	22,000
उपस्कर	6,000	—	3,000
व्यवसायातील स्कंध पुस्त ऋण	1,30,000	—	90,000
शोध्य	40,000	—	40,000
संदीग्ध	10,000	—	4,000
अशोध्य	10,000	—	—
गुंतवणूक	32,000	—	32,000
इलेक्ट्रिक मशनरीवर गहाण	—	20,000	20,000
गुंतवणुकीवर अंशतः सुरक्षीत कर्ज	—	80,000	80,000
व्यवसायीक स्कंधावरील सुरक्षीत कर्ज	—	10,200	10,200
असुरक्षीत कर्ज		1,40,000	1,40,000
बिलावरील दायीत्व सवलत ₹ 14,000	—	—	7,000
अधिमान्य उत्तमर्ण	—	6,000	6,000
विनिमय विपत्र	2,800	—	2,800
अधिकोषातील रोख	200	—	200

P.T.O.

प्रंथालय

भांडवल लेखा				
सुरवातीचे				
1-1-2020	1,00,000			
जमा नफा	41,000			
जमा व्याज	20,000			
	1,61,000			
वजा उच्चल	1,27,200		—	33,800
			2,90,000	2,90,000

दयानंदचे अवस्था विवरण व न्युनता लेखा तयार करा.

Or

(किंवा)

Trial Balance of Sonali a solicitor for the year ended 31st Dec., 2024. Prepare a Profit and Loss Account and Balance Sheet for the year ended 31-12-2024 :

Particulars	**Dr. (₹)**	**Cr. (₹)**
Profit Cost	—	13,41,000
Capital	—	3,00,000
Drawings	7,20,000	—

समायोजना :

(1) प्रगतीपथावरील कामाचे मुल्य वर्षाच्या शेवटी ₹ 1,03,400.

(2) उपस्कर व पुस्तके यावर 10% अवक्षयाची तरतूद करा.

(3) शेवटी वितरण रक्कमेतील ₹ 90,000 नावे खर्चाच्या बिलावर अकारले गेले नाहीत.

3. The Vaishnvi Ltd. supplies chemical to returnable tins are charges at ₹ 400 each. Customers returning the tins within one month are credited with ₹ 300 each. 15

The following are the particulars available from the books of the company :

	Particulars	Tins
(1)	Tins on hand on 1-1-2024 (₹ 200 each)	1,800
(2)	Tins with customer 1-1-2024 (₹ 200 each)	3,780
(3)	Purchase of new tins at ₹ 250 each	2,700
(4)	Tins sent out to customers	5,760
(5)	Tins returned by customers	4,110
(6)	Tins lost in an accident (Insurance money received ₹ 240)	72
(7)	Tins scraped and sold ₹ 180	63
(8)	Repairs to tins ₹ 2,700	—
(9)	Tins with customers on 31-12-2024 (Returnable)	3,240

Draw up necessary account in the book of the company.

P.T.O.

ग्रंथालय

वैष्णवी आणि कंपनी लि. डब्यातून रसायनाचा पुरवठा करते. प्रत्येक डब्यासाठी ₹ 400 ग्राहकाना आकारले जाते. जर डब्बा एक महिन्यात परत केला तर ग्राहकाना प्रत्येक डब्यासाठी ₹ 300 समाकलीत केले जातात.

कंपनीच्या पुस्तकात खालील विवरण उपलब्ध आहे :

	विवरण	डब्बे
(1)	हस्तगत असलेले डब्बे 1-1-2024 (प्रत्येकी ₹ 200)	1,800
(2)	ग्राहकाकडे असलेले डब्बे 1-1-2024 (प्रत्येकी ₹ 200)	3,780
(3)	नविन खरेदी केलेले डब्बे ₹ 250 प्रमाणे	2,700
(4)	ग्राहकांना पाठवलेले डब्बे	5,760
(5)	ग्राहकांनी परत पाठवलेले डब्बे	4,110
(6)	अपघाताने गहाळ डब्बे (विमा परतावा मिळाला ₹ 240)	72
(7)	डब्याचे क्षेप्य म्हणून विक्री ₹ 180	63
(8)	दुरुस्ती खर्च ₹ 2,700	—
(9)	ग्राहिकाकडे असलेले परत करण्यायोग्य 31-12-2024	3,240

कंपनीच्या पुस्तकांत आवश्यक खाती तयार करा.

Or

(किंवा)

The Modern Chemicals Ltd. supplies chemical in drums which are charged out of ₹ 60 each. Customers are credited with ₹ 50 each if the drums are returned within a month. The following information is given :

	Particulars	Drums
(1)	Drums in hand on 1-1-2024 (valued at ₹ 25 each)	750

(2)	Drums with customers on 1-1-2024 (valued at ₹ 25 each)	150
(3)	Drums purchased at ₹ 30 each	450
(4)	Drums sent out to customers	900
(5)	Drums returned by customers	600
(6)	Drums destroyed in an accident	15
(7)	Drums sold as scrap for ₹ 900	60
(8)	Drums with customers on 31-12-2024 (returnable)	375

Show the necessary accounts in the books of the company.

मॉडर्न रसायन लि. डब्यातून रसायनाचा पुरवठा करते. प्रत्येक डब्यासाठी ₹ 60 ग्राहकाकडून आकारते. जर डब्बा एक महिन्याच्या आत परत केला तर ग्राहकांना प्रत्येक डब्यासाठी ₹ 50 समाकलीत करते. खालील माहिती कंपनीच्या पुस्तकात उपलब्ध आहे :

	विवरण	डब्बे
(1)	हस्तगत असलेले डब्बे 1-1-2024 (प्रत्येकी ₹ 25 प्रमाणे)	750
(2)	ग्राहकाकडे असलेले डब्बे 1-1-2024 (प्रत्येकी ₹ 25 प्रमाणे)	150
(3)	डब्याची खरेदी ₹ 30 प्रमाणे	450
(4)	ग्राहकांना पाठवलेले डब्बे	900
(5)	ग्राहकानी परत केलेले डब्बे	600
(6)	अपघाताने खराब झालेले डब्बे	15
(7)	डब्याची क्षेप्य बिक्री ₹ 900	60
(8)	ग्राहकाकडे असलेले परत करण्यायोग्य डब्बे (31-12-2024)	375

कंपनीच्या पुस्तकात आवश्यक ती खाती उघडा.

P.T.O.

4. Savita purchased goods for his three departments as follows : 15

Dept A — 200 units
Dept B — 500 units } Total Cost ₹ 11,500
Dept C — 100 units

Sales were as follows :

Dept A — 180 units at ₹ 12 per unit

Dept B — 530 units at ₹ 18 per unit

Dept C — 110 units at ₹ 26 per unit

Stock of the beginning was as follows :

Dept A — 10 units

Dept B — 50 units

Dept C — 40 units

Savita informs you that the rate of gross profit is the same in Depts A and B. Department C sells goods at a different rate of gross profit which is 30% on cost price.

Prepare Departmental Trading A/c.

सविता यांनी त्यांच्या तीन विभागाकरीता माल खरेदी केला :

विभाग अ — 200 नग
विभाग ब — 500 नग } एकुण खर्च ₹ 11,500
विभाग क — 100 नग

विक्री पुढीलप्रमाणे :

विभाग अ — 180 नग ₹ 12 प्रत्येकी

विभाग ब — 530 नग ₹ 18 प्रत्येकी

विभाग क — 110 नग ₹ 26 प्रत्येकी

सुरवातीचा शिल्लक साठा पुढीलप्रमाणे :

विभाग अ — 10 नग

विभाग ब — 50 नग

विभाग क — 40 नग

सविता यांनी सांगीतले आहे की त्यांच्या विभाग अ व ब चा ढोबळ नफा सारखा आहे. विभाग क चा ढोबळ नफ्याचा दर वेगळा आहे तो परिव्यय किंमती नुसार 30% आहे. विभागाचे व्यापार खाते तयार करा.

Or

(किंवा)

From the following information and instruction, prepare Departmental Trading and Profit and Loss A/c of Vaibhav Brothers :

Particulars	**Dept. A**	**Dept. B**	**Dept. C**
	(₹)	(₹)	(₹)
Opening Stock	4,000	3,000	9,000
Closing Stock	3,000	2,000	4,000

P.T.O.

Purchases	20,000	7,000	12,000
Purchases Returns	2,000	1,000	Nil
Sales	40,000	22,000	31,000
Sales Returns	Nil	2,000	1,000
Wages	7,400	2,540	2,320

The following further particulars are given :

(i) Goods were transferred at cost as follows :

A to B ₹ 200 and C ₹ 100

B to A ₹ 500

C to A ₹ 400 and B ₹ 600.

(ii) Apportion equally :

Stationery ₹ 300, Postage ₹ 120, General charges ₹ 180, Insurance ₹ 60 and Depreciation ₹ 240.

(iii) Rent ₹ 600 is to be split up in proportion to space occupied i.e., A-4, B-2, C-3 other space 1.

(iv) Allocate the following further expenditure as you think best and append notes stating the basis selected for each item :

Establishment ₹ 1,800, Bad Debt ₹ 900, Advertising ₹ 540 and Income Tax ₹ 3,000.

ग्रंथालय

खाली दिलेल्या माहिती व सुचनावरून वैभवच्या पुस्तकात विभागीय व्यापार लेखा व नफा-तोटा लेखा तयार करा :

विवरण	विभाग अ	विभाग ब	विभाग क
	(₹)	(₹)	(₹)
प्रारंभीक स्कंध	4,000	3,000	9,000
अंतीम स्कंध	3,000	2,000	4,000
खरेदी	20,000	7,000	12,000
खरेदी परत	2,000	1,000	नाही
विक्री	40,000	22,000	31,000
विक्री परत	नाही	2,000	1,000
मजूरी	7,400	2,540	2,320

पुढील माहिती खालील प्रमाणे आहे :

(i) खालील प्रमाणे परिव्ययानुसार माल हस्तांतरीत करण्यात आला :

'अ' ते 'ब' ₹ 200 आणि 'क' ₹ 100

'ब' ते 'अ' ₹ 500

'क' ते 'अ' ₹ 400 आणि 'ब' ₹ 600.

(ii) समान प्रमाणात वाटप :

स्टेशनरी ₹ 300, टपाल ₹ 120, सामान्य खर्च ₹ 180, विमा ₹ 60 आणि घसारा ₹ 240.

P.T.O.

(iii) भाडे ₹ 600 व्यापलेल्या जागेच्या प्रमाणात विभागीयचे आहे A-4, B-2, C-3 इतर 1.

(iv) खालील खर्च योग्य सो साधार वापरून विभाजीत करा :

स्थापना ₹ 1,800, बुडीत कर्ज ₹ 900, जाहीरात ₹ 540 आणि उत्पन्न कर ₹ 3,000.

5. Write short notes on (any *two*) : 10

(i) Importance of Electricity Company

(ii) Objects of Departmental Account

(iii) Contingency Reserve

(iv) Work-in-progress.

संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही दोनवर) :

(i) विद्युत कंपनीचे फायदे

(ii) विभागीय लेख्याचे उद्देश

(iii) संभाव्य निधी

(iv) प्रगती पथावरील कार्य.

This question paper contains 2 printed pages]

EA—56—2025

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (Third Year) (Sixth Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2025

INDIAN ECONOMY-II

(GE-II-1)

(Tuesday, 18-11-2025) **Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.**

Time—3 *Hours* *Maximum Marks*—75

N.B. :— (*i*) Q. No. 1 is compulsory.

प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.

(*ii*) Attempt *all* questions.

सर्व प्रश्न सोडवा.

1. What is mixed economy ? Explain the objectives of economic planning in India. 20

मिश्र अर्थव्यवस्था म्हणजे काय ? भारतातील आर्थिक नियोजनाची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.

2. Describe the Industrial Policy of 1980. 15

1980 च्या औद्योगिक धोरणाचे वर्णन करा.

Or/किंवा

Define public sector. Explain role of public sector in India.

सार्वजनिक क्षेत्राची व्याख्या करा. भारतातील सार्वजनिक क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा.

3. Define Globalization and state its impact on Indian Economy. 15

जागतिकीकरणाची व्याख्या देऊन त्याचे भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम विशद करा.

P.T.O.

X315Y52729FX315Y52729FX315Y52729FX315Y52729F

श्री कुमारस्वामी महाविद्यालय ग्रंथालय औसा जि. लातूर

Or/किंवा

Explain the economic reforms since 1991.

1991 नंतरच्या आर्थिक सुधारणांचे वर्णन करा.

4. Describe the impact of black money on the economy. 15

काळ्या पैशाचे अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम स्पष्ट करा.

Or/किंवा

What is black money ? State the factors responsible for its generation.

काळा पैसा म्हणजे काय ? काळ्या पैशाच्या निर्मितीसाठी जबाबदार घटक विशद करा.

5. Write short notes on (any *two*) : 10

(*a*) PURA model

(*b*) Parallel Economy

(*c*) Privatization

(*d*) Disinvestment Policy.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

(*a*) PURA प्रारूप

(*b*) समांतर अर्थव्यवस्था

(*c*) खाजगीकरण

(*d*) निर्गुंतवणूक धोरण.

X315Y52729FX315Y52729FX315Y52729FX315Y52729F

This question paper contains 2 printed pages]

EA—71—2025

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (Third Year) (Fifth Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2025

INDIAN ECONOMY-I

GE-I-1

(Friday, 21-11-2025) **Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.**

Time—3 Hours *Maximum Marks—75*

N.B. :— (*i*) Q. No. 1 is compulsory.

प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.

(*ii*) Solve *all* questions.

सर्व प्रश्न सोडवा.

1. What is Indian Economy ? Explain characteristics of Indian Economy. 20

भारतीय अर्थव्यवस्था काय आहे ? भारतीय अर्थव्यवस्थाचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

2. What is National Income ? Explain limitations of National Income. 15

राष्ट्रीय उत्पन्न म्हणजे काय ? राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या मर्यादा स्पष्ट करा.

Or/किंवा

Explain the growth and structure of National Income.

राष्ट्रीय उत्पन्नाची वाढ आणि रचना स्पष्ट करा.

3. What is Road Transport ? Explain the significance of Road Transport in economic development. 15

रस्ते वाहतुक म्हणजे काय ? रस्ते वाहतुक आर्थिक विकासातील महत्त्व स्पष्ट करा.

Or/किंवा

What is agriculture sector ? Explain importance of agriculture sector in Indian Economy.

कृषी क्षेत्र म्हणजे काय ? भारतीय अर्थव्यवस्थेतील कृषी क्षेत्राचे महत्त्व स्पष्ट करा.

P.T.O.

4. Explain in detail communication system in India. 15

भारतातील दळणवळण प्रणालीचे तपशील स्पष्ट करा.

Or/किंवा

What is meant by infrastructure ? Explain the significance of Infrastructure.

पायाभूत सुविधा म्हणजे काय ? पायाभूत सुविधाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

5. Write short notes on (any *two*) : 10

(*a*) Indian Economy

(*b*) Air Transport in India

(*c*) Urban Infrastructure

(*d*) Railway Transport.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही **दोन**) :

(*a*) भारतीय अर्थव्यवस्था

(*b*) भारतीय हवाई वाहतुक

(*c*) शहरी पायाभूत सुविधा

(*d*) रेलवे वाहतुक.

श्री कुमारस्वामी महाविद्यालय ग्रंथालय औसा जि. लातूर

This question paper contains 15 printed pages]

EA—35—2025

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (Third Semester) (Sixth Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2025

MANAGEMENT ACCOUNTING-II

Paper–B.C.-6.2

(Thursday, 13-11-2025) **Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.**

Time—3 Hours *Maximum Marks—75*

N.B. :— (*i*) Question No. 1 is compulsory.

(*ii*) Figures to the right indicate full marks.

(*iii*) Use of simple, non-programmable calculator is allowed.

(*i*) प्रश्न क्रमांक. 1 अनिवार्य आहे.

(*ii*) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(*iii*) साधा गणकयंत्र, प्रोग्राम न भरता येणारा वापरण्यास परवानगी आहे.

1. From the following Balance Sheet of Yash Co. Ltd. for the year ended 2022-2023, you are required to prepare comparative Balance Sheet : 20

P.T.O.

श्री कुमारस्वामी महाविद्यालय ग्रंथालय औसा जि. लातूर

Liabilities	2022 (₹)	2023 (₹)
Equity share capital	3,00,000	4,00,000
Pref. Share capital	1,50,000	1,00,000
Capital Reserve	10,000	20,000
General Reserve	30,000	50,000
Profit and Loss A/c	30,000	48,000
Proposed Dividend	42,000	50,000
Sundry Creditors	25,000	47,000
Bills Payable	20,000	16,000
Liability for expenses	30,000	36,000
Provision for taxation	40,000	50,000
	6,77,000	8,17,000
Assets	**2022** (₹)	**2023** (₹)
Goodwill	1,00,000	80,000
Land and Building	2,00,000	1,70,000
Plant	80,000	2,00,000
Investments	20,000	30,000
Sundry Debtors	1,40,000	1,70,000
Stock	77,000	1,09,000
Bills Receivable	20,000	30,000
Cash in hand	15,000	10,000
Cash at Bank	10,000	8,000
Preliminary expenses	15,000	10,000
	6,77,000	8,17,000

खाली दिलेल्या यश लि. च्या 2022-2023 रोजी संपणाऱ्या स्थिती विवरणावरून तुम्हाला तुलनात्मक स्थिती विवरण तयार करावयाचे आहे :

देयता	2022 (₹)	2023 (₹)
समता भाग भांडवल	3,00,000	4,00,000
पुर्वाधिकार भाग भांडवल	1,50,000	1,00,000
भांडवल संचिती	10,000	20,000
सामान्य संचिती	30,000	50,000
लाभालाभ लेखा	30,000	48,000
आयोजित लाभांश	42,000	50,000
विविध उत्तमर्ण	25,000	47,000
देय विपत्र	20,000	16,000
खर्चाकरीता देयता	30,000	36,000
कर तरतुद	40,000	50,000
	6,77,000	8,17,000
संपत्ती	**2022** (₹)	**2023** (₹)
ख्याती	1,00,000	80,000
भूमी व इमारत	2,00,000	1,70,000
संयंत्र	80,000	2,00,000
विनियोग	20,000	30,000
विविध अधमर्ण	1,40,000	1,70,000
स्कंध	77,000	1,09,000
प्राप्य विपत्र	20,000	30,000
हस्तस्थ रोख	15,000	10,000
अधिकोषस्थ रोख	10,000	8,000
प्रारंभीक व्यय	15,000	10,000
	6,77,000	8,17,000

P.T.O.

2. Vishakha Co. Ltd. is considering the purchase of a new machine. Two alternative machines (x and y) have been suggested, each having an initial cost of ₹ 5,00,000. 15

Year	Cash Inflows	
	Machine x (₹)	Machine y (₹)
1	1,50,000	50,000
2	2,00,000	1,50,000
3	2,50,000	2,00,000
4	1,50,000	3,00,000
5	1,00,000	2,00,000

The company has a target of return on capital of 10% and the present value of ₹ 1 at 10% discount is as follows :

Year	Present Value
1	0.909
2	0.826
3	0.751
4	0.683
5	0.621

On this basis, you are required to compare the net present value of the machines and advise which machine should be purchased employing discounted cash flow method.

विशाखा प्रमंडळ म. एक नविन यंत्र खरेदी करण्याचा विचार करीत आहे. दोन पर्यायी यंत्रे 'क्ष' आणि 'य' सुचविण्यात आली असून प्रत्येक यंत्राची मुळ किंमत ₹ 5,00,000 आहे.

वर्ष	रोख आंतर प्रवाह	
	यंत्र 'क्ष' (₹)	यंत्र 'य' (₹)
1	1,50,000	50,000
2	2,00,000	1,50,000
3	2,50,000	2,00,000
4	1,50,000	3,00,000
5	1,00,000	2,00,000

प्रमंडळाने भांडवलावर 10% यादराने मिळकतीचे लक्ष निश्चीत केले आहे. 10% अपहार लक्षात घेवून ₹ 1 चे वर्तमान मुल्य खालील प्रमाणे आहे :

वर्ष	वर्तमान मूल्य
1	0.909
2	0.826
3	0.751
4	0.683
5	0.621

वरील माहितीच्या आधारे यंत्राच्या शुद्ध वर्तमान मुल्याची तुलना करा आणि अपहारित रोख प्रवाह पद्धतीचा वापर करून कोणते यंत्र खरेदी करावे या संबंधीचा सल्ला द्या.

P.T.O.

श्री कुमारस्वामी महाविद्यालय ग्रंथालय औसा जि. लातूर

Or

(किंवा)

The following is the final Accounts of Pratiksha Trading Co. relating to the year ended 31st March 2023 :

Trading and Profit & Loss Account

(For the year ended 31-03-2023)

Particulars	₹	Particulars	₹
To Opening Stock	5,000	By Sales	2,00,000
To Purchases	1,20,000	By Closing Stock	7,000
To Wages	50,000		
To Gross Profit	32,000		
	2,07,000		2,07,000
To Salaries	8,000	By Gross Profit	32,000
To Depreciation	1,500		
To Rent	4,000		
To Advertisement	1,200		
To Int. on Loan	800		
To General Exp.	1,400		
To Net Profit	15,100		
	32,000		32,000

Balance Sheet

(As at 31-03-2023)

Liabilities	₹	Assets	₹
Share Capital	50,000	Goodwill	5,000
General Reserve	10,000	Land and Building	55,000
Profit and Loss A/c	10,100	Machinery	18,500
Long term loan	16,000	Stock	7,000
Creditors	4,000	S. Debtors	8,000
Bills Payable	2,000	Bills Receivable	2,000
Bank Overdraft	4,000	Cash	500
		Preliminary expenses	100
	96,100		96,100

Calculate :

(i) Current Ratio

(ii) Acid Test Ratio

(iii) Debtors Turnover Ratio

(iv) Stock Turnover Ratio

P.T.O.

खालील अंतिम लेखे प्रतिक्षा ट्रेडींग कंपनीचे 31-03-2023 ला संपलेल्या वर्षासंबंधी आहेत :

व्यापार व लाभालाभ लेखा/खाते

(31-03-2023 रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरीता)

विवरण	₹	विवरण	₹
प्रारंभण स्कंध	5,000	विक्री	2,00,000
खरेदी	1,20,000	संवरण स्कंध	7,000
मजूरी	50,000		
सकल लाभ	32,000		
	2,07,000		2,07,000
वेतन	8,000	सकल लाभ	32,000
अवक्षयण	1,500		
भाडे	4,000		
जाहिरात	1,200		
कर्जावरील व्याज	800		
सामान्य खर्च	1,400		
शुद्ध नफा	15,100		
	32,000		32,000

स्थिती विवरण

(31-03-2023 रोजीचे)

देयता	₹	संपत्ती	₹
भाग भांडवल	50,000	ख्याती	5,000
सामान्य संचिती	10,000	भूमी व इमारत	55,000
लाभालाभ लेखा	10,100	यंत्रे	18,500
दिर्घकालीन कर्ज	16,000	स्कंध	7,000
विविध उत्तमर्ण	4,000	विविध अधमर्ण	8,000
देय विपत्रे	2,000	प्राप्त विपत्रे	2,000
अधिकोष अधिविकर्ष	4,000	हस्तस्थ रोख	500
		प्रारंभीक खर्च	100
	96,100		96,100

आगणन करा :

(i) चल अनुपात

(ii) आम्ल परीक्षा अनुपात

(iii) अधमर्ण आवर्त अनुपात

(iv) स्कंध आवर्त अनुपात

P.T.O.

श्री कुमारस्वामी महाविद्यालय ग्रंथालय औसा जि. लातूर

3. Using the information provided by Ganesh Trading Concern, estimate the working capital requirement : 15

(1) Annual Sales 2,50,000 units

(2) Selling Price ₹ 15 per unit

(3) Percentage of net profit 25%

(4) Credit period allowed to customers 12 weeks

(5) Credit period allowed by suppliers 6 weeks

(6) Average stock holding in terms of sales requirements 12 weeks

(7) Allow 10% for contingencies.

खाली दिलेल्या गणेश व्यापारी संस्थेचे माहितीवरून आवश्यक अनुमानित कार्यकारी भांडवल तयार करा :

(1) वार्षिक विक्री 2,50,000 नग

(2) विक्री किंमत ₹ 15 प्रति नग

(3) विक्रीवरील निव्वळ नफाचे प्रतिशत प्रमाण 25%

(4) ग्राहकांना मान्य करण्यात आलेल्या उधारीचा कालावधी 12 आठवडे

(5) पुरवठादारांनी मान्यता दिलेल्या उधारीचा कालावधी 6 आठवडे

(6) विक्रीच्या आवश्यकतेनुसार सरासरी स्कंध धारणा कालावधी 12 आठवडे

(7) संभाव्य खर्चासाठी 10% मान्य

Or

(किंवा)

From the following Trading and Profit and Loss Account of Narendra Trading Co. for the year ended 31st Dec. 2022-2023 you are required to prepare common size income statement :

Trading and Profit & Loss A/c

Particulars	2022 ₹	2023 ₹	Particulars	2022 ₹	2023 ₹
Cost of goods sold	30,000	37,500	Net Sales	40,000	50,000
Administrative expenses	1,000	1,000			
Selling Exp.	1,500	2,000			
Net Profit	7,500	9,500			
	40,000	**50,000**		**40,000**	**50,000**

31 डिसेंबर 2022 व 2023 रोजी संपणाऱ्या वर्षासाठीचे नरेंद्र ट्रेडींग कंपनीचे व्यापार व लाभालाभ लेखा खाली दिला आहे. त्यावरून तुम्ही सामान्य आकार आय विवरण तयार करा :

व्यापार व लाभालाभ लेखा

विवरण	2022 ₹	2023 ₹	विवरण	2022 ₹	2023 ₹
विक्रीचा परिव्यय	30,000	37,500	निव्वळ विक्री	40,000	50,000
प्रशासकिय खर्च	1,000	1,000			
विक्री खर्च	1,500	2,000			
शुद्ध नफा	7,500	9,500			
	40,000	**50,000**		**40,000**	**50,000**

P.T.O.

4. Priya Ltd. provides you the following figures relating to the production cost for the year 2024 : 15

Items	Budgeted (₹)	Actual (₹)
Direct Materials	6,75,000	9,00,000
Direct Wages	2,25,000	2,70,000
Sundry Supply	11,250	9,000
Indirect Wages	1,80,000	1,57,500
Maintenance of Machine	90,000	1,12,500
Depreciation	22,500	22,500
Motive Power	1,12,500	1,35,000
Production Manager's Salary	67,500	90,000

Prepare responsibility accounting report for production cost centre showing therein variance from budget in absolute figures and also in percentage form.

प्रिया लि. ने आपणास 2024 या वर्षाची उत्पादन परिव्ययाची माहिती खाली दिली आहे :

मद	अंदाजपत्रकिय (₹)	प्रत्यक्ष (₹)
प्रत्यक्ष सामग्री	6,75,000	9,00,000
प्रत्यक्ष मजूरी	2,25,000	2,70,000
विविध पुरवठा	11,250	9,000
अप्रत्यक्ष मजूरी	1,80,000	1,57,500
यंत्राचे भरणपोषण	90,000	1,12,500
घसारा	22,500	22,500
गामक शक्ती	1,12,500	1,35,000
उत्पादन व्यवस्थापकाचे वेतन	67,500	90,000

वरील माहितीवरून उत्पादन परिव्यय केंद्राचा उत्तरदायित्व लेखांकर्म अहवाल तयार करून त्यात परिपूर्ण संख्येच्या व प्रतिशत स्वरूपातील विचलने दाखवा.

Or

(किंवा)

The following is the Balance Sheet of Sai Company Limited as on 31-12-2023 :

Balance Sheet

(As on 31-03-2023)

Liabilities	₹	Assets	₹
Share Capital	1,60,000	Fixed Assets	1,60,000
Reserve	60,000	Debtors	1,20,000
Long term loan	50,000	Inventory	1,60,000
Provision for Taxation	16,000	Cash	60,000
Outstanding expenses	10,000		
Creditors	1,74,000		
Profit and Loss A/c	30,000		
	5,00,000		5,00,000

P.T.O.

श्री कुमारस्वामी महाविद्यालय ग्रंथालय औसा जि. लातूर

Other Information :

Net Sales ₹ 6,00,000/-

Cost of goods sold ₹ 4,50,000/-

Opening inventory ₹ 2,00,000/-

Calculate :

(*i*) Current Ratio

(*ii*) Liquid Ratio

(*iii*) Debtors Turnover Ratio

(*iv*) Inventory Turnover Ratio

साई कं लि. चे 31 डिसेंबर 2023 चे स्थिती विवरण खालील प्रमाणे आहे :

स्थिती विवरण

(31-03-2023 रोजीचे)

देयता	₹	संपत्ति	₹
भाग भांडवल	1,60,000	स्थिर संपत्ती	1,60,000
संचिती	60,000	अधमर्ण	1,20,000
दीर्घकालीन कर्ज	50,000	स्कंध	1,60,000
करासाठी तरतूद	16,000	रोख	60,000
अदत्त व्यय	10,000		
उत्तमर्ण	1,74,000		
लाभ-हानि लेखा	30,000		
	5,00,000		5,00,000

इतर माहिती :

निव्वळ विक्री ₹ 6,00,000/-

विक्रीत वस्तूचे लागत मुल्य ₹ 4,50,000/-

आरंभीचे स्कंध—₹ 2,00,000/-

खालील अनुपात काढा :

(1) चल अनुपात

(2) तरल अनुपात

(3) अधमर्ण आवर्त अनुपात

(4) स्कंध आवर्त अनुपात

5. Write short notes on (any *two*) : 10

(*i*) Significance of working capital

(*ii*) Limitations of responsibility accounting

(*iii*) Need of capital budgeting

(*iv*) Objectives of Financial statement analysis.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

(*i*) कार्यकारी भांडवलाचे महत्व

(*ii*) उत्तरदायित्व लेखांकनाच्या मर्यादा

(*iii*) भांडवली अंदाजपत्रकाची आवश्यकता/गरज

(*iv*) वित्तीय विवरण विश्लेषणाचे उद्देश.

X315Y38A455X315Y38A455X315Y38A455X315Y38A455